

Aanmelding van een nieuwe standaard

Voor dit type aanmelding geldt dat alle criteria van toepassing zijn en alle vragen beantwoord dienen te worden. U wordt als eerst gevraagd uw persoonsgegevens en de basisinformatie van de standaard te geven. Vervolgens dienen de criteria vragen beantwoord te worden. De criteria vallen uiteen in *criteria voor inbehandelname* en *inhoudelijke criteria*.

0. Persoonsgegevens indiener & relatie tot standaard

Deze gegevens worden door het Forum gebruikt om met u in contact te kunnen treden. De gegevens worden vertrouwelijk behandeld.

0.	Persoonsgegevens en relatie tot de standaard
0.1	Naam:
	Kristian Mul
0.2	Organisatie:
	Logius
0.3	Functie:
	Productmanager
0.4	Telefoonnummer:
	0611388804
0.5	E-mailadres:
	kristian.mul@logius.nl
0.6	Welke relatie bestaat er tussen uw organisatie en de standaard?
	Logius is het kenniscentrum rond de implementatie van de Europese richtlijn Digitale Toegankelijkheid, welke is gebaseerd op de internationale WCAG 2.0 standaard. PDF/UA is de toegankelijke variant van de PDF-familie
0.7	Zijn er (andere) overheidsorganisaties die de aanmelding van deze standaard ondersteunen?
	Ministerie van BZK, Ministerie van AZ, KOOP

I. Basisinformatie aanmelding standaard

De basisinformatie van de standaard vormt de basis voor de toetsing tegen de criteria. Probeer hier zo volledig mogelijk in te zijn.

1.	Basisinformatie standaard(en) (In geval van een set van standaarden, meerdere malen invullen)
1.1	Volledige naam van de standaard
	ISO 14289-1:2014 Document management applications -- Electronic document file format enhancement for accessibility -- Part 1: Use of ISO 32000-1 (PDF/UA-1)
1.2	Verkorte naam van de standaard
	PDF/UA-1
1.3	Versie van de standaard, vaststellingsdatum en status
	ISO/WD 14289-1:2014 van 2014-12(Published)

1.4	Oudere en aanstaande versies van de standaard inclusief (verwachte) publicatiedata en ondersteuningsstatus
	ISO/WD 14289-1:2012 van 2012-07 (Withdrawn) ISO/WD 14289-2 in ontwikkeling (publicatiedatum onbekend)
1.5	Naam en vindplaats specificatiedocument (bij voorkeur URL of bijvoegen bij aanmelding)
	https://www.iso.org/standard/64599.html
1.6	Naam van de standaardisatieorganisatie
	ISO
1.7	Kosten van deelname aan het standaardisatieproces (bijv. voor lidmaatschap)
	Via NEN
1.8	Kosten voor het verkrijgen van het specificatiedocument
	80 Euro; gratis voor rijksambtenaren via de NEN
1.9	Andere standaarden die genoemd worden in het specificatiedocument van de standaard
	ISO 32000-1:2008 (PDF 1.7)
1.10	Hoe werkt de standaard? (Maak duidelijk hoe de standaard werkt, wat deze mogelijk maakt en welk probleem het oplost)
	<p>PDF/UA is een inperking van PDF 1.7 met het doel om documenten te produceren die voldoen aan de eisen van universele toegankelijkheid. De vereisten voor een PDF 1.7 document om te voldoen aan de PDF/UA specificatie corresponderen met de WCAG 2.0 criteria. PDF/UA beschrijft eisen aan een PDF 1.7 document zoals: een document moet 'tags' bevatten en logische leesstructuur hebben, alle afbeeldingen moeten voorzien zijn van een alternatieve tekst; alle lettertypen moeten in het document ingebed zijn; tabellen moeten een duidelijke kop (rij of kolom) hebben en eenduidig te interpreteren zijn; inhoud mag niet alleen door kleur, vorm of contrast worden gerepresenteerd.</p> <p>Het specificatiedocument van PDF/UA kan niet gebruikt worden zonder het specificatiedocument van PDF 1.7.</p>

2.	Toepassings- en werkingsgebied van opname
2.1	Wat is het beoogde functioneel toepassingsgebied voor de standaard?
	PDF/UA-1 moet worden toegepast op de uitwisseling en publicatie van niet- of beperkt bewerkbare documenten.
2.2	Wat is het beoogde organisatorisch werkingsgebied voor de standaard? (hoeft alleen ingevuld te worden als de standaard op voor de status 'pas toe of leg uit' wordt ingediend)

	Geldt voor alle organisaties die het instellingsbesluit van het Forum Standaardisatie bestrijkt.
--	--

II. Criteria voor inbehandelname

De criteria voor inbehandelname worden gebruikt tijdens de intake om te bepalen of een aanmelding correct is en binnen de scope van de lijsten valt. U kunt voor het beantwoorden van deze vraag de tekstvlakken bij de betreffende criteriavragen gebruiken.

Criteria: De aanmelding is correct en valt binnen scope van de lijsten, d.w.z. de standaard:

- Is toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen en met (semi-) overheidsorganisaties;
- Is het beoogde opnamegebied substantieel breed om bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid;
- Lost een bestaand (interoperabiliteits)probleem op en voorkomt leveranciersafhankelijkheid;
- Is niet reeds wettelijk verplicht.

1.	Valt de aangemelde standaard binnen de scope van de lijsten?
1.1	Is het een standaard voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-) overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling?
	Ja. PDF wordt veel gebruikt voor de publicatie van informatie tussen (semi-) overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers en tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling.
1.2	Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard, voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid?
	Ja, zie 1.1. Het gebruik van PDF/UA is niet beperkt tot een specifieke organisatie of een specifieke sector.
1.3	Is het zinvol de standaard op te nemen, gezien het feit dat deze niet al wettelijk verplicht is voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied?
	Ja. Digitale toegankelijkheid wordt wettelijk verplicht, maar PDF en PDF/UA zijn dat niet.
1.4	Draagt de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant (interoperabiliteits)probleem en het voorkomen van leveranciersafhankelijkheid?
	Ja. Content van een digitaal kanaal dient te allen tijde toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Dat geldt daarom ook voor documenten die aan het kanaal worden toegevoegd. Er bestaan meerdere bestandsformaten op basis waarvan documenten toegankelijk kunnen worden aangeboden. Wanneer wordt gekozen voor PDF dan geldt de verplichting om PDF/UA te hanteren. PDF/UA is speciaal ontwikkeld om digitale content beschikbaar te kunnen voor een zo breed mogelijk publiek. PDF/UA is een open (ISO) standaard, en voorkomt leveranciersafhankelijkheid vergeleken met Adobe specifieke PDF versies zoals PDF 1.4, PDF 1.5 of PDF 1.6.

III. Inhoudelijke criteria

De inhoudelijke criteria worden gebruikt voor het expertonderzoek om te adviseren over het al dan niet opnemen van de standaard op een van de lijsten. U kunt voor het beantwoorden van deze vragen de

tekstvlakken bij de betreffende criteriavragen gebruiken. De vragen dienen beantwoord te worden met Ja, Nee of Onbekend en altijd te worden voorzien van een toelichting op het antwoord.

1. Inhoudelijk criterium: Toegevoegde waarde

Criterion: De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

Vragen:

1.1	Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?
1.1.1	Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?
	Ja. Er bestaat een sterke relatie met PDF/A1, PDF/A2 en PDF 1.7, maar elk van deze standaarden heeft zijn eigen specifieke toepassing. PDF/A1 en PDF/A2 zijn standaarden voor duurzame toegankelijkheid (archivering). PDF 1.7 is een 'paraplustandaard' die ten grondslag ligt aan PDF/A2 en PDF/UA-1, maar een bredere functionaliteit heeft. PDF/UA heeft een specifieke toepassing (universele toegankelijkheid) die geen conflict introduceert met PDF/A1, PDF/A2 en PDF 1.7. Een document kan tegelijk voldoen aan de specificaties van PDF 1.7, PDF/A2 en PDF/UA.
1.1.2	Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (<i>Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.</i>)
	Ja. Het functioneel toepassingsgebied van PDF/A1, PDF/A2, PDF 1.7 en PDF/UA overlapt voor zover het gaat om het uitwisselen van documenten die niet voor bewerking door de ontvanger bedoeld zijn, maar verschilt in de specifieke toepassing. Zie 1.1.1 voor details.
1.1.3	Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname?
	Ja. Er zijn vele PDF formaten. Er is echter geen ander PDF formaat dat als specifiek doel heeft te voldoen aan toegankelijkheidsrichtlijnen. PDF/UA heeft in dit opzicht dus geen 'concurrerende' standaard.
1.1.4	Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden?
	Ja. PDF/UA is een internationale (ISO) standaard en wordt ook internationaal gebruikt.

1.2	Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?
1.2.1	Zijn de kosten van implementatie acceptabel en zijn deze kosten bekend en inzichtelijk?
	Kosten zijn naar verwachting acceptabel. Wel is er nu nog weinig marktondersteuning of dit moet in ieder geval nog goed worden uitgezocht.
1.2.2	Is er een (kwalitatieve) business case van de standaard aanwezig?
	Nee. De noodzaak voor PDF/UA komt voort uit de wettelijke verplichting van digitale toegankelijkheid in 2018. Dit is op zichzelf al een dwingende reden om PDF/UA te gaan gebruiken ongeacht de 'business case'.

1.2.3	Is de meerwaarde van de standaard goed inzichtelijk te maken? Wat betekent de standaard voor de (bedrijfs)processen van een organisatie of keten en wat los je met de standaard op?
	Ja. PDF/UA helpt een organisatie te voldoen aan de toegankelijkheidswetgeving. De kosten van het gebruik van PDF/UA hoeven niet substantieel hoger te zijn dan die van het gebruik van andere PDF versies.
1.2.4	Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?
	Er zijn geen speciale veiligheidsrisico's verbonden met het gebruik van PDF/UA.
1.2.5	Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?
	Er zijn geen speciale privacyrisico's verbonden met het gebruik van PDF/UA

2. Inhoudelijk criterium: Open standaardisatieproces

Criterium: De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

Let op: ook de grijs gemarkeerde vragen dienen positief beantwoord te worden wil een organisatie in aanmerking komen voor de status uitstekend beheerproces.

Vragen:

2.1	Is de documentatie voor eenieder drempelvrij beschikbaar?
2.1.1	Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
	Ja. Het specificatiedocument is voor rijksambtenaren vrij te verkrijgen bij NEN. Voor anderen is het document voor minder dan 90 Euro aan te schaffen.
2.1.2	Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?
	Ja. Het ontwikkel- en beheerproces van ISO is vrij inzichtelijk, zie https://www.iso.org/sites/directives/2017/consolidated/index.xhtml en https://www.iso.org/stages-and-resources-for-standards-development.html

2.2	Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is
2.2.1	Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?
	Ja.
2.2.2	Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?
	Ja.

--	--

2.3	Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?
2.3.1	Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?
	Ja. Deelname aan het standaardisatieproces van ISO gaat via nationale ledenorganisaties. Voor Nederland is dat NEN. In principe mag iedereen deelnemen aan het standaardisatieproces.
2.3.2	Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?
	Ja. Zie 2.1.2 en 2.3.1.
2.3.3	Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?
	Ja. Zie https://www.iso.org/sites/directives/2017/consolidated/index.xhtml#_idTextAnchor269
2.3.4	Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?
	Ja.
2.3.5	Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld? Zie ook bijlage 3 uit de toetsingsprocedure en criteria.
	Ja. Zie https://www.iso.org/sites/directives/2017/consolidated/index.xhtml#_idTextAnchor172

2.4	Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?
2.4.1	Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?
	Ja. ISO is een onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk.
2.4.2	Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?
	Ja.

2.5	Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?
2.5.1	Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers). Bij voorkeur is dit beleid ook beschreven in een beheerplan.
	Ja. Zie https://www.iso.org/sites/directives/2017/consolidated/index.xhtml#_idTextAnchor196
2.5.2	Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?

	Ja. Zie https://www.iso.org/sites/directives/2017/consolidated/index.xhtml
2.5.3	Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?
	Ja, via NEN.
2.5.4	Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?
	Ja, via NEN.
2.5.5	Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?
	ISO heeft een solide versiebeheer, maar 'uitstekend beheer' is voor PDF/UA niet aan de orde.

2.6	Is er adoptieondersteuning voor de standaard?
2.6.1	Is er een toegankelijk aanspreekpunt of organisatie waar meer informatie over de standaard is te vinden en valt op te vragen?
	Bij de PDF Association (https://www.pdfa.org/), ISO (beheerorganisatie) en Adobe (leverancier).
2.6.2	Wordt er ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?
	Voor ondersteuning kan men terecht bij de PDF Association en marktpartijen.

3. Inhoudelijk criterium: Draagvlak

Criterium: Aanbieders en gebruikers hebben voldoende positieve ervaring met de standaard.

Vragen:

3.1	Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?
3.1.1	Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?
	Ja. Onder andere Adobe, Nitro, Nuance, Solimar Systems.
3.1.2	Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?
	Deels. Er bestaat een open source checker van WCAG 2.0 toegankelijkheidscriteria (http://checkers.eiii.eu/en/pdfcheck/), maar dit is geen formele PDF/UA checker. Commerciële pakketten zoals Adobe Professional bieden ook PDF/UA checks.
3.1.3	Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn?
	Ja. PDF/UA documenten zijn zonder aanvullende afspraken of profielen honderd procent uitwisselbaar en leesbaar.
3.1.4	Zijn er profielen of voorbeeldimplementaties van de standaard aanwezig en zijn deze vrij te gebruiken?
	Niet van toepassing.

--	--

3.2	Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?
3.2.1	Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard?
	MinAZ DPC (Platform Rijksoverheid Online), MinBZK, Logius (Digitoegankelijk) en KOOP steunen de adoptie van deze standaard.
3.2.2	Staan de overheidsorganisaties die daadwerkelijk worden geraakt door een mogelijke verplichting van de standaard achter het gebruik van de standaard?
	Er komt vanaf 23 september 2018 een wettelijke verplichting om documenten toegankelijk te publiceren. Daarom is de mening van overheidsorganisaties van ondergeschikt belang.
3.2.3	Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?
	Ja. PDF wordt zeer breed gebruikt in het organisatorische werkingsgebied. De PDF/UA variant wordt nog relatief weinig gebruikt, maar de wettelijke verplichting van toegankelijkheid (zie 3.2.2) maakt dat PDF/UA de gangbare PDF versie zou moeten worden
3.2.4	Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?
	Nee.
3.2.5	Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?
	Ja. De aangemelde versie uit 2014 heeft slechts minimale wijzigingen ten opzichte van de eerste versie uit 2012.
3.2.6	Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?
	PDF wordt zeer breed gebruikt door zowel overheid, bedrijven als burgers. Er is nog weinig ervaring met het gebruik van PDF/UA, maar het gebruik van PDF/UA heeft geen impact op de gebruikservaring van PDF. Een PDF/UA document kan zoals ieder ander PDF document door elke PDF reader gelezen worden, maar heeft de bijkomende eigenschap ook digitaal toegankelijk te zijn.

4. Inhoudelijk criterium: Opname bevordert adoptie

Criterion: De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Toelichting lijsten:

- a. Met de lijst wil het Nationaal Beraad de adoptie van open standaarden bevorderen die voldoen aan de voorgaande criteria (open standaardisatieproces, toegevoegde waarde, draagvlak);
- b. Met 'pas toe of leg uit' beoogt het Nationaal Beraad dit soort standaarden verplichten als:
  1. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
  2. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'PToLU; -regime. (functie=stimuleren).
- c. Met aanbevolen beoogt het Nationaal Beraad dit soort standaarden aan te bevelen als:
  1. hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid reeds hoog is;
  2. Standaarden interoperabiliteit bevorderen maar waarvoor verplichting een te zwaar middel is.
  3. opname op de lijst bijdraagt aan de adoptie door te informeren en daarmee onbedoelde afwijkende keuzes te voorkomen. (functie=informeren)

Vragen:

4.1	Opname op de lijst bevordert de adoptie van de standaard.
4.1.1	Is "pas toe of leg uit" het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
	Ja. PDF/UA is nu nog niet breed in gebruik en heeft daarom een extra impuls nodig. Gezien de verplichting van digitale toegankelijkheid wordt de adoptie van PDF/UA van belang en is een 'pas toe of leg uit' verplichting op zijn plaats.
4.1.2	Is de status aanbevolen open standaard het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?
	Nee, verplichting is in dit geval aangewezen.

Verzending

Als u het aanmeldingsformulier zo volledig mogelijk heeft ingevuld, dan kunt u deze als bijlage versturen naar forumstandaardisatie@logius.nl

Gebruikt u dan als onderwerp: "Aanmelding standaard".

Na ontvangst van het formulier ontvangt u binnen 5 dagen een ontvangstbevestiging per e-mail.

Bedankt voor uw aanmelding.